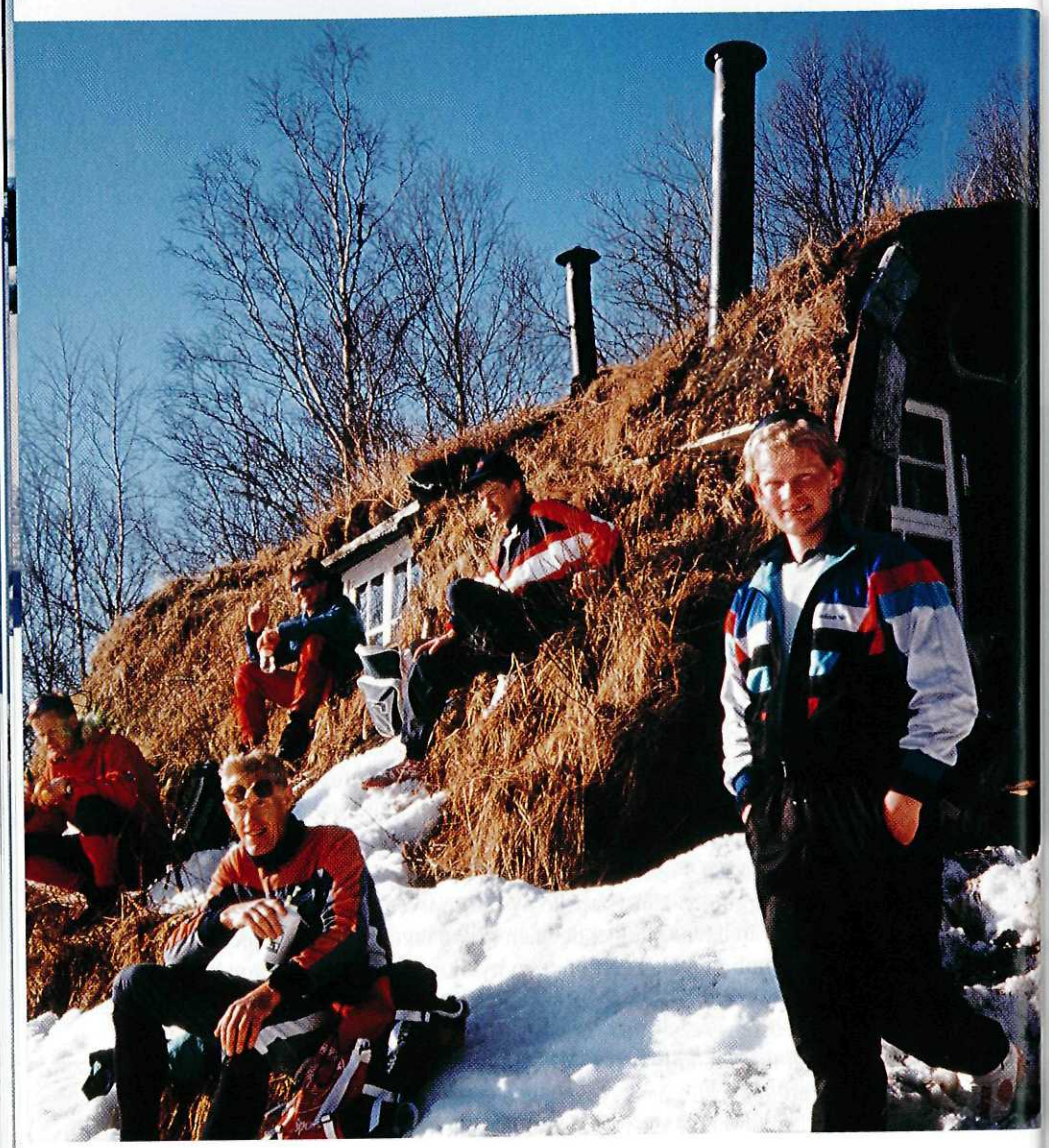

Gamma ved Holvatnet er et naturlig stopp på siste del av Mefjellturen.

Fellestur i Armfeldts fotspor

Av Gudbrand Grøt

Trondhjems Turistforening arrangerte sist sommer en fellestur med historisk bakgrunn. Rammen var den beste, med strålende sol og sommervær i begynnelsen av august. Kontrasten var stor til den historien turen var basert på. En av de største menneskelige tragedier som har skjedd her til lands, utspant seg i grensetraktene ved juletider i 1718. Hardt og dødelig brutalt rammet skjebnen Armfeldts store hær som gjorde vendereis til Sverige etter det mislykte erobringsforsøket av Trondheim og Trøndelag. Omkring 5800 mann var med i de svenske styrkene da marsjen startet fra Haltdalen. Omlag 3000 mistet livet i fjellet.

Et turopplegg presenteres nå i leden der Armfeldts soldater slepte seg fram i storm og vinterkulde i 1718. Opplegget passer fint som fellestur, men kan også gjennomføres på egen hånd eller i mindre grupper. For ei langhelg passer turen utmerket, enten utgangspunktet er Trondheim eller på svensk side.

Det klaffer fint med tog fra Trondheim til Haltdalen stasjon. Den gamle prestegården i Haltdalen, Gammelgården, er restaurert og åpen i sommersesongen med servering og husflidssalg. Her overnattet generalløytnant Carl Gustaf Armfeldt selv siste natta før vandringen til Aunegrenda, der selve fjellmarsjen startet. I Gammelgården er det nå en utstilling både omkring dødsmarsjen og om stavkirka i Haltdalen.

Etter kaffeservering i Gammelgården fraktes vandrerne med bil til Nordpå Fjellstue. Slik også på den første fellesturen sommeren 1997, der deltakerne sikret seg startgrunnlag for turen med seterkost på Nordpå torsdag kveld. Denne kvelden ble det gitt nærmere orientering om vandringen og den historiske bakgrunnen for den ruta som skulle følges.

Etter frokost fredag morgen var det å ta fatt på marsjen. Stiene er merket opp igjen, og det er lett terreng å gå i. Bukkhammeren ble passert, og et naturlig lunsj-stopp første dagen er Nauttjønna på Tydalssida. Her ble det både bading og multeplukking i det fine været.

Som en del av dette permanente turopplegget er det nede i Gressli ordnet med bilskyss som frakter deltakerne fram til Sankåvika ved Essanden. Det kan også legges inn en stopp ved museet i Tydal for kafferast og en titt på den faste Armfeldt-utstillinga. Fra Sankåvika er det så ikke mer enn en kort etappe fram til Storerikvollen med middag og overnatting.

Neste dags vandring starter med frokost på Storerikvollen og det bærer mot grensa. Lunsj med medbragt nistepakke fra frokosten inntas ved Endalsstugan på svensk side. Videre er det en fin etappe til Blåhamarens Fjällstation. Her, 1085 meter over havet, serveres middag, og det blir overnatting. Dagsetappen hit fra Essanden går gjennom det området hvor de fleste av Armfeldts soldater omkom.

Avslutningsdagen går i lett terreng ned til Stor-Ulvåns Fjällstation, og derfra ordnes det med biltransport til Handöl. Her er det naturlig å avlegge et besøk ved Massegravmonumentet, som er reist til minne om den ulykksalige militærmarsjen. Kapellet kan man også gjerne gå innom, før vandringen avsluttes i Hanriis Hus. På samme måte som Haltdalen i dag har Gammelgården, med tilbud til vandrerne på motsatt side av ruta, har Handöl Hanriis Hus, som er ei ombygd og restaurert gammel bygdasag. Også her er det innredet som serveringssted, og det bys på historisk utstilling og husflidsprodukter.

Været og turutsiktene var nokså forskjellig fra årsskiftet 1718/19 da fjorårets fellesturdeltakere la ut fra Nordpå i Armfeldts fotspor.

Fra Handöl er det transport til Enfors stasjon, og siste etappe går med tog over Storlien, tilbake til Trondheim og andre utgangspunkt for turen.
Dette turopplegget kan som nevnt gjennomføres på egen hånd eller i mindre grupper. Men det bør varsles seinest ei ukes tid i forvegen, slik at det kan ordnes med overnattinger og transport, samt folk til å ta hånd om den historiske orienteringen. Kontakt kan tas med Gammelgården i Haltdalen eller Nordpå Fjellstue, eller ved henvendelse til TT-kontoret. Men tilbudet som fellestur i TTs regi står ved lag også i 1998, og tidspunktet er satt til 13.-16. august.
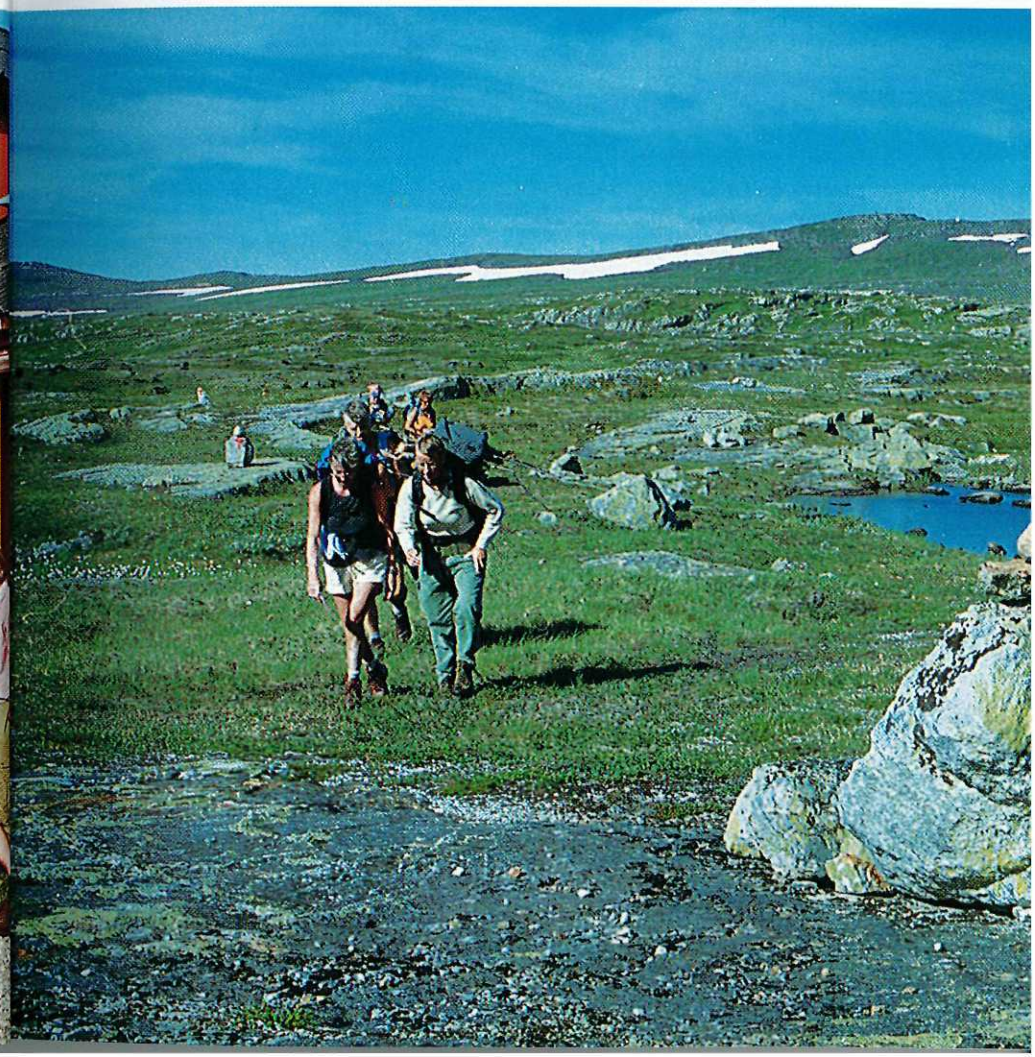
Armfeldt-ruta er nymerket og kan derfor også gås uten turfører. Her fra overgangen mellom Haltdalen og Tydal på vandringens første dag.